

Yksityisteiden tiekuntien avustaminen – määräytymisperusteet 2025

Yksityisteiden avustamisesta säädetään Yksityistielaisissa (13.7.2018/560) ja Valtioneuvoston asetuksessa yksityisteistä (5.12.2018/1069, voimaantulo 1.1.2019).

Yksityistielain 84 §:n mukaan:

Kunta päättää sen varoista yksityistien tienpitoon myönnettävistä avustuksista, avustuksen ehdoista ja käytön valvonnasta samoin kuin tien tekemisen tai kunnossapidon ottamisesta kokonaan tai osaksi kunnan suorittavaksi. Edellytyksenä avustuksen myöntämiselle tienpitoon on, että tietä koskevien asioiden hoitamista varten on perustettu tiekunta ja että tiekuntaa ja yksityistietä koskevat tiedot yksityistierekisterissä sekä tie- ja katuverkon tietojärjestelmässä ovat ajantasaiset niin kuin 50 §:ssä edellytetään.

Kankaanpään kaupungin yksityisteiden tiekuntien avustamisesta päättää tekninen lautakunta kaupunginvaltuuston myöntämien käyttötalousmäärärahojen puitteissa. Yksityistieasioiden hoidosta vastaa Rakennettu ympäristö -tulosyksikön Muu kuntatekniikka -palvelukokonaisuus vastuuhenkilönään kuntatekniikan insinööri.

Kaupunki voi avustaa yksityisteitä seuraavasti:

1. Kaupungin hoidossa olevat yksityistiet
2. Avustamalla kunnossapidossa pysyvän asutuksen käytössä olevia yksityisteitä ja läpiajotietä
3. Osallistumalla pysyvän asutuksen käytössä olevien yksityisteiden perusparannushankkeiden rahoittamiseen, mikäli hankkeelle on myönnetty valtionavustusta.
4. Avustamalla yksiköinnin kustannuksissa.

1. Kaupungin hoidossa olevat yksityistiet

Tekninen lautakunta päättää perusteista, joilla yksityinen tie voidaan ottaa kaupungin kunnossapitoon. Kaupungin hoitoon otettavista teistä tehdään teknisessä lautakunnassa tiekohtaiset päätökset, jotka ovat voimassa toistaiseksi ja hoitopäätös voidaan kumota teknisen lautakunnan päätöksellä.

Seuraavat yksityistiet ovat kaupungin hoidossa:

- Kivistökankaantie, pituus 2,6 km (6 asuttua kiinteistöä) Viidentienristeykselle johtava, liikenteellisesti merkittävä tie
- Rauniontie, pituus 2,0 km (12 asuttua kiinteistöä) kahden ELY-keskuksen tienpidossa olevan kevyen liikenteen väylän välinen tieosuus, jota käytetään kevyen liikenteen kulkureittinä
- Jyllinmäen yksityistien tiekuntaan kuuluvat Hakkurinkatu, pituus 0,675 km (10 asuttua kiinteistöä) ja Koivukuja, pituus n. 0,45 km (4 asuttua kiinteistöä), kahden ELY-keskuksen tienpidossa olevan kevyen liikenteen väylän välinen tieosuus, jota käytetään kevyen liikenteen kulkureittinä
- Aapiskuja (kaupungin omistamalla alueella)
- Lohikontie, pituus 2,2 km ja Sahamäentie (siirtynyt 2021 kaupungille tiekunnan tienpidon lakkauttamispäätös ja teknisen lautakunnan päätös/osittain katua/tiealue kaupungin omistuksessa, 24 asuttua kiinteistöä)
- Lepistönkatu asemakaava-alueen osuudella, 0,155 km (asemakaavaosuudella ei asuttuja kiinteistöjä, tien n. 0,266 km pituisella loppuosuudella 4 asuttua kiinteistöä)
- Mattilantie, kaupungin omistamalla maa-alueella

- Sahanmäentie, kaupungin omistamalla maa-alueella
- Palstatie, pituus 0,098 km. Sijaitsee noin 10 km Honkajoen keskustasta pohjoiseen, kunnan palstoittamien tonttien välissä, ei asemakaavaa. Ei tiekuntaa.
- Antilan koulutie, pituus 0,133 km. Tiellä on silta Karvianjoen yli. Kahden ELY-keskuksen hoidossa olevan maantien välissä.
- Jokihongontie, pituus 2,19 km. Vanha kantatie, joka siirtyi kunnan hoitoon, kun Honkajoen ohitustie valmistui. Ei tiekuntaa.
- Teollisuustie, pituus 1,55 km. Tie sijaitsee molemmista päistään asemakaava-alueella. Tien keskiosuus on yksityistietä (ei tiekuntaa).

Lisäksi seuraavat yksityistiet ovat kaupungin aurauksessa:

- Koskelantie (n. 0,6 km), kaupungin omistuksessa olevalla kiinteistöllä, Haapasillan tien ja Säviintien välinen osuus (ei tiekuntaa)
- Kuvernöörintie (0,55 km) ja kulkuyhteys Mattilantielle (yksityistie, ei tiekuntaa)
- Saharanta (0,1 km), Venesjärventien ja Mattilantien välinen osuus, kulkuyhteys Mattilantielle (yksityistie, ei tiekuntaa)
- Saharannan yksityistien ja Venesjärven koulun välinen polku (n. 0,1 km).

2. Yksityisteiden kunnossapidon avustaminen

Tiekunnan tulee hakea avustusta vuosittain keväällä ja avustushakemus on jätettävä määräaikaan mennessä. Myöhästyneitä hakemuksia ei käsitellä. Hakemus jätetään kaupungin verkkosivuilla olevalla sähköisellä lomakkeella. Hakemuksen tulee sisältää kaikki pyydyt tiedot ja liitteet. Hakija vastaa antamiensa tietojen oikeellisuudesta.

Kunnossapidon avustusta voidaan myöntää tiekunnille, joihin kuuluvat yksityistiet täyttävät seuraavat kriteerit:

- Tietä koskevien asioiden hoitamista varten on perustettu tiekunta
- Tiekuntaa ja yksityistietä koskevat 89 §:n mukaiset tiedot yksityistierekisterissä (Maanmittauslaitos) ovat ajantasaiset.
- Tie- ja katuverkon tietojärjestelmässä (Väyläviraston Digiroad) yksityistiestä on 56 §:n 3 momentin 9 kohdassa tarkoitettuja painorajoituksia ja 29 §:n 1 momentissa tarkoitettua tien käytön kieltämistä tai rajoittamista koskevat ajantasaiset tiedot.
- Tiekunta ei saa estää satunnaista liikennettä tiellään liikennemerkein tai muulla tavalla.
- Kunnossapidon avustusta voidaan hakea yksityistien pysyvän asutuksen käyttämälle tien osalle.
- Vakinaisessa asuinkäytössä olevien kiinteistöjen vähimmäismäärä on yksi ja avustettavan yksityistien vähimmäispituus 300 m.
- Kahden erillisen yleisen tien (ei yksityisteiden välinen tai molemmista päistä samaan yleiseen tiehen liittyvä) välisen läpikulkutien tai muun liikenteellisesti merkittävän tien osalta voidaan avustus myöntää koko tien pituudelle. Tarkennus: Jos yksityistie on kahden yleisen tien välissä siten, että toinen yleinen tie kulkee toisen kunnan puolella, voidaan avustus myöntää läpikulkutienä Kankaanpään kaupungin alueella olevalle tieosuudelle koko matkalle.

Yksityistielain mukaan tiekunnan kokoukset on pidettävä vähintään 4 vuoden välein. Kaupungin avustamilta tiekunnilta edellytetään kuitenkin, että tiekunnan kokoukset on pidetty vuosittain, mikäli tiekunta ei ole delegoinut teiden hoitovastuuta hoitokunnalle tai tieisännöitsijälle. Hoitokunnalla tai tieisännöitsijällä tulee olla tiekunnan kokouksen antama valtuutus yksityistieavustusten hakemiseen kaupungilta ja myönnetyn avustuksen käyttöön.

Lisäksi on suositeltavaa, että tiekunnat lisäävät/päivittävät tietonsa myös Suomen metsäkeskuksen rekisteriin, josta metsäkeskus voi antaa tietoja muiden metsä- ja yksityistiealan toimijoille.

Vakinaisessa asuinkäytössä olevien kiinteistöjen määrä tarkistetaan Digi- ja väestötietorekisterin väestötietokannasta kunkin hakuvuoden tammikuun 1. päivän tilanteen mukaan.

Tiekuntaan kuuluvien yksityisteiden pituudet tarkistetaan Maanmittauslaitoksen yksityistierekisteristä ja tien asutun tienosan pituus vakinaisessa asuinkäytössä olevien kiinteistöjen osoitetiedoista. Tarkennus: Tilanteissa, joissa jollekin vakituisesti asutulle kiinteistölle pääsee kahdelta eri tieltä, käytetään avustusta määriteltäessä määräävänä perusteena kohteen virallista osoitetta.

Tiekunnille myönnettävien kunnossapitoavustusten suuruus riippuu:

- Hakemusten määrästä ja eri tieluokissa olevien teiden pituudesta
- Kaupunginvaltuuston hyväksymässä talousarviossa myönnetyn avustuspääsumman suuruudesta (vuodelle 2025 kunnossapitoavustuksiin on varattu 150 000 eur)
- Tien liikenteellisestä merkityksestä

Avustushakemuksen yhteydessä toimitettavat liitteet

Hakijan tulee toimittaa kunnossapidon avustushakemuksensa liitteenä seuraavat selvitykset:

1. Karttaote tiekunnan teistä, joille avustusta haetaan.

Kunnossapidon avustusosuus

Kaupungin myöntämän kunnossapidon avustusosuus toteutuneista kustannuksista riippuu yksityistien liikenteellisestä merkityksestä, minkä perusteella yksityistiet on jaettu kahteen (2) hoitoluokkaan. Tiekuntaan voi kuulua yksi tai useampia yksityisteitä. Samaan tiekuntaan voi kuulua eri hoitoluokkiin kuuluvia teitä.

Liikenteellisen merkityksen mukaan tiet luokitellaan seuraaviin hoitoluokkiin:

Hoitoluokka 1: Liikenteellisesti merkittävä läpiajotie tai muuten liikenteellisesti merkittävä tie, yksityistiet, joiden varressa vähintään 8 vakinaisesti asuttua kiinteistöä.

Hoitoluokka 2: Yksityistiet, joiden varrella on 1-7 vakinaisesti asuttua kiinteistöä.

Kullekin hoitoluokalle maksettavan kunnossapitoavustuksen enimmäismäärä €/km saadaan laskettua hakemusten jättämisen jälkeen. Avustus lasketaan käytettävissä olevan määrärahan, eri hoitoluokkiin kuuluvien teiden kokonaispituuksien ja hoitoluokkien painokertoimien perusteella.

Tiekunnan avustus voi olla enintään kullekin hoitoluokalle määritetyn avustussumman suurin (€/km), mutta kuitenkin enintään teknisen lautakunnan määrittämän prosentuaalisen avustusosuuden suurin. Prosentuaalinen enimmäisavustus on molemmille hoitoluokille sama. Vuonna 2025 avustusosuus on enintään 85 % toteutuneista ja hyväksytyistä kustannuksista.

Kunnossapitoavustusten avustuksen määrää laskettaessa kertoimet eri hoitoluokkien teille:

- Hoitoluokka 1: 0,85
- Hoitoluokka 2: 0,65

Kunnossapitoavustuksen maksatus

Kunnossapidon avustettaviin kustannuksiin hyväksytään kaikki yksityisteiden kunnossapidosta tiekunnalle aiheutuvat tositteelliset kustannukset. Avustus maksetaan arvonlisäverollisista kunnossapitokustannuksista.

Avustukset maksetaan tiekunnille ilman erillistä hakua teknisen lautakunnan avustuspäätöksen saatua lainvoiman kerran vuodessa.

Avustus myönnetään avustuspäätöksessä myönnetyn avustussumman suuruisena. Avustus tulee käyttää kokonaisuudessaan myöntämivuoden aikana tiekunnan teiden kunnossapitoon. Jos avustusta ei ole käytetty kokonaisuudessaan myöntämivuonna, tulevista avustuksista leikataan käyttämättä jäänyt avustusosuus.

3. Tie kuntien teiden perusparannus- ja investointihankkeiden avustaminen

Kaupunki voi osallistua tie kuntien omarahoitusosuuden rahoittamiseen tie kuntien yksityisteiden perusparannus- ja muihin hankkeisiin, joille on myönnetty valtionavustusta.

Kaupungin rahoitus edellyttää, että hankkeen rahoittamiseen on voitu varautua talousarvion laadintavaiheessa. Vuodelle 2025 perusparannusavustuksiin on varattu 68 000 euroa. Kaupungin rahoitusosuuden suuruus riippuu avustushakemusten määrästä ja haettavien avustusten yhteissummasta sekä kaupunginvaltuuston talousarviossa yksityistieavustuksiin myöntämästä avustusmäärärahasta.

Ohjeistus yksityisteiden valtionavustusten hakemiseen löytyy Liikenne- ja viestintäviraston Traficom:n ja ELY-keskusten verkkosivuilta.

Perusparannus- ja investointiavustuksen maksatus

Vaihtoehto 1:

Tiekunta laskuttaa kaupungin myöntämän avustusosuuden kaupungilta kerralla hankkeen päätyttyä tositteiden perusteella.

Vaihtoehto 2:

Tiekunta laskuttaa kaupungilta avustusosuutta erissä hankkeen urakoitsijan kanssa sovitun maksuerätaulukon mukaisesti, hyväksytyjen tositteiden perusteella. Tässä tapauksessa tiekunnan tulee lähettää avustuspäätöksen jälkeen kaupungille hankkeen pääurakoitsijan kanssa yhteisesti sovittu maksuerätaulukko. Kaupungin avustusosuus maksuerästä lähetetään tiekunnan toimesta laskuna kaupungille. Laskun liitteenä tai erikseen toimitettuna tulee olla hyväksytty maksutosite.

4. Yksiköintiavustus

Kaupunki avustaa yksityisteitä yksiköinnin kustannuksissa. Yksitystien yksiköintiavustusta hakevan tiekunnan tulee täyttää samat vaatimukset kuin kunnossapitoavustusta hakevan tiekunnan. Poikkeuksena tapaus, jossa perustetaan täysin uusi tiekunta (ei kuitenkaan tie kuntien yhdistäminen), jolloin riittää perustettavan tiekunnan päätös yksiköintiavustuksen hakemisesta. Lisäksi yksiköintiavustuksen hakemisen edellytyksenä on, että sama tiekunta ei ole saanut viimeiseen viiteen vuoteen kaupungin yksiköintiavustusta.

Kaupunki on varannut vuodelle 2025 yksityisteiden tiekuntien yksiköintiä avustamiseen yhteensä 7 000 euroa. Avustusta haetaan samalla aikataululla kuin kunnossapitoavustusta, mutta yksiköintiavustus haetaan kunnossapitoavustuksesta erillisellä lomakkeella. Yksiköintiavustus voi olla enintään 70%, mutta sen suuruus riippuu saatujen yksiköintiavustushakemusten määrästä ja kokonaiskustannuksista.

Yksiköintiavustuksen maksatus

Tiekunta tai yksiköinnin laatija laskuttaa kaupungin myöntämän avustusosuuden kaupungilta kerralla yksiköinnin päätyttyä tositteiden perusteella avustusten myöntämivuoden aikana.

5. Muut ehdot

Kaupungilta yksityistieavusta saanut tiekunta on velvollinen pyydettäessä toimittamaan kaupungille tiedot kunnossapitokustannuksista tiekunnan avustettavien teiden osalta. Annettujen tietojen tulee perustua tiekunnan tilinpäätöstietoihin.

Mikäli saatujen tietojen perusteella kaupungin myöntämää avustusta ei ole kyseisenä vuotena käytetty yksityisteiden kunnossapitoon tai muuhun avustuspäätöksen ehtojen mukaiseen tarkoitukseen, on kaupungilla oikeus vähentää maksetun avustuksen ja tiekunnan kustannusten välistä erotusta vastaava summa seuraavasta myönnettävästä avustuksesta.